

TEMA BROJA: ACETILSALICILNA KISELINA: MANJA DOZA. BOLJA PODNOŠLJIVOST?

- 113** **Uvodnik**
Aleksandar Knežević
-
- 115** **Niske doze acetilsalicilne kiseline: pregled indikacija**
Luka Bielen, Aleksandar Knežević
-
- 121** **Acetilsalicilna kiselina u akutnome koronarnom sindromu**
Zdravko Babić
-
- 127** **Sekundarna prevencija nakon akutnog infarkta miokarda: značaj kardiovaskularne rehabilitacije i farmakološkog liječenja**
Mario Ivanuša
-
- 133** **Antiagregacijska terapija u sekundarnoj prevenciji moždanog udara**
Zlatko Trkanjec
-
- 139** **Gastrointestinalna endoskopija i acetilsalicilna kiselina: što liječnik obiteljske medicine treba znati?**
Hrvoje Iveković, Nadan Rustemović

PREGLEDNI RADOVİ

- 147** **Prehlada i influenza: klinička pojavnost i simptomatsko liječenje**
Ilija Kuzman
-
- 155** **Dijetoterapija akutnog i kroničnog pankreatitisa**
Irena Martinis, Petra Orešković, Mandica-Tamara Tolić, Mirna Lasić, Irena Oreč, Lidija Prka
-
- 165** **Anoreksija i bulimija nervoza – rano otkrivanje i liječenje u obiteljskoj medicini**
Kristina Sambol, Tatjana Cikač
-
- 173** **Celekoksib – prvi selektivni inhibitor COX-2 u kliničkoj praksi**
Simeon Grazio
-
- 183** **Alfakalcidol**
Luka Bielen, Iva Žagar
-
- 191** **Metabolički sindrom**
Maja Ortner Hadžiabdić

STRANICA ZA PACIJENTE

- 205** **Metabolički sindrom**

MEDICUS

Broj/Number 2 Svezak/Volume 24
Zagreb 2015, Hrvatska

UDK 61 Coden: MEDCEH
tiskano izdanje ISSN 1330-013X
mrežno izdanje ISSN 1848-8315

Urednički odbor/Editorial board

Bruno Baršić, Iris Bujas, Maja Gašparić, Mario Ivanuša, Adela Kolumbić Lakoš, Dražen Kovačić, Dubravko Krstinić, Mirjana Matrapazovski Kukuruzović, Marina Šagud, Hrvoje Tiljak, Zlatko Trkanjec

Glavna urednica/Editor in chief

Ivana Klinar

Izdavački savjet/Editorial Council

Ivan Alerić, Josip Čulig, Diana Delić Brkljačić, Vida Demarin, Igor Francetić, Maja Jakševac-Mikša, Vlado Jukić, Ivica Kostović, Zvonko Kusić, Zdravko Lacković, Alemka Markotić, Matko Marušić, Marko Pečina, Željko Reiner, Ante Simonić, Goran Tešović, Davorka Vrdoljak, Boris Vucelić, Niko Zurak

Lektor/Language editor

Branko Erdeljac

Lektor za engleski jezik/English

language editor

Sanja Galović

Izdavač/Published by

PLIVA Hrvatska d. o. o.
Prilaz baruna Filipovića 25,
Zagreb, Hrvatska
PLIVA Croatia Ltd.
Prilaz baruna Filipovića 25,
Zagreb, Croatia

Oblikovanje & priprema/

Design & Layout

Fingere

Tisak/Printed by

Fingere tisak, Samobor

Adresa uredništva

PLIVA Hrvatska d. o. o.
Uredništvo časopisa Medicus
Prilaz baruna Filipovića 25,
Zagreb, Hrvatska
tel.: +385 1 37 20 000,
faks: +385 1 37 24 620
e-mail: ivana.klinar@pliva.com
www.plivamed.net/knjiznica/medicus

Naklada/Edition

Dva puta na godinu
4500 primjeraka

Indeksacija/Indexing

Rješenjem NEWSPD/22015/S/W
časopis Medicus je indeksiran u
EMBASE/Excerpta Medica
On the basis of the Decision
NEWSPD/22015/S/W Medicus is
indexed in EMBASE/Excerpta Medica

Godina izdavanja/Year of publication

2015.

UPUTE AUTORIMA

Časopis Medicus namijenjen je zdravstvenim radnicima, a objavljuje uvodnike, stručne i znanstvene radove, preglede, prikaze bolesnika, lijekova i metoda, osvrte, prikaze knjiga, referate iz literature i druge priloge. Radovi mogu biti napisani na hrvatskom i/ili engleskom jeziku. Uredništvo sve rukopise upućuje na obaveznu recenziju.

Upute autorima u skladu su sa zahtjevima Međunarodnog udruženja urednika medicinskih časopisa, engl. *International Committee of Medical Journal Editors* dostupnima na www.icmje.org.

Sve osobe navedene kao autori rada moraju ispunjavati ove uvjete: a) da su značajno pridonijele planiranju i izradi rada ili analizi i interpretaciji rezultata i b) da su sudjelovale u pisanju i ispravljanju rada te da se slažu s krajnjom inačicom teksta. Urednik ima pravo tražiti od autora da objasne doprinos svakog od njih. Redoslijed autora određuju dogovorno autori.

Svi kategorizirani prilozi prema bazi "Hrčak" <http://hrcak.srce.hr/> trebaju se sastojati od: *naslova* na hrvatskom i engleskom jeziku te imena i prezimena autora, ustanova u kojima autori rade (autori pišu skraćeni naslov članka do 40 slova i adresu autora za dopisivanje); *sažetka* na hrvatskom i engleskom jeziku (do 250 riječi); *ključnih riječi* (do 5 riječi); *teksta članka* (uvod, metode, rezultati, rasprava i zaključci) koji može uključivati tablice i/ili slikovne prikaze te odjeljka *literatura*. Tablice i slike moraju imati svoj redni broj i opis. Direktna reprodukcija slika i tablica iz drugih izvora obavezno valja popratiti pismenom dozvolom njihova izdavača i autora. Sve slikovne priloge treba slati kao zasebni dokument u obliku TIFF, JPG (JPEG) ili PNG, u rezoluciji od najmanje 300 DPI. Preporučuje se grafove poslati kao Excel dokument.

Uredništvo ima pravo kraćenja tekstova. Svi objavljeni članci odražavaju stajališta i mišljenje autorâ koji preuzimaju punu odgovornost za sve što je objavljeno u radu. Objavljeni materijal smije biti reproduciran uz pisanu suglasnost izdavača.

Literatura se navodi rednim brojem, prema redoslijedu citiranja u tekstu. Za časopise upotrijebite kratice iz Index Medicusa. Važno je ispravno oblikovati referencije prema uputama koje se mogu preuzeti na adresama National Library of Medicine Citing Medicine <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/bv.fcgi?rid=citmed.TOC&depth=2> ili International Committee of Medical Journal Editors Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals: Sample References http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html.

UVODNIK

Poštovane kolegice i kolege!

Ovaj broj MEDICUSA posvećen je acetilsalicilnoj kiselini (ASK) koju znamo kod nas i kao Andol Pliva. To je lijek koji se počeo rabiti prije više od 100 godina, 1899. g., kao analgetik i antipiretik i ubrzo je postao i ostao najpropisivaniji lijek u povijesti medicine.

Šezdesetih godina prošlog stoljeća otkriven je novi učinak acetilsalicilne kiseline, antiagregacijski, čime je ovaj lijek postao nezaobilazan u prevenciji i liječenju kardiovaskularnih bolesti.

U prilog tomu govore i službeni podaci HALMED-a, prema kojima je ASK 2014. godine u Republici Hrvatskoj bio najupotrebljavaniji od svih lijekova. Njegova je potrošnja iznosila čak 63,0 DDD-a (definiranih dnevnih doza) na 1000 stanovnika po danu. Takav podatak ne iznenađuje s obzirom na učinkovitost primjene niskih doza ASK kod bolesti kardiovaskularnog sustava, veliku prevalenciju ovih bolesti u populaciji i odličan omjer troška i učinkovitosti ASK. U sekundarnoj prevenciji, liječeći 67 bolesnika Andolom 100 za sprječavanje novog infarkta miokarda ili moždanog udara, spašavamo jedan život uz mogućnost da jedan od stotinu bolesnika ima nefatalno gastrointestinalno krvarenje. Prema drugoj analizi uporabom niskih doza acetilsalicilne kiseline sprječavamo dva cerebrovaskularna inzulta uz cijenu jednoga gastrointestinalnog krvarenja s tim da korist primjene također nadilazi moguću štetu od cerebralne hemoragije.

Podaci iz primarne prevencije također pokazuju korist primjene niskih doza acetilsalicilne kiseline, premda tu stajališta o primjeni nisu tako jednoglasna kao u sekundarnoj prevenciji. Dok regulatorne agen-

cije i neke smjernice to ne preporučuju zbog mogućeg rizika od povećanog krvarenja, autori drugih smjernica podupiru primjenu niskih doza ASK, poglavito u visokorizičnih osoba za kardiovaskularne bolesti, a dodatnu potporu ovim stajalištima daju i dokazi o ulozi ASK u prevenciji kolorektalnog karcinoma.

PLIVA osim svojega Andola 100 u puferiranom obliku, koji je na tržištu već više od 20 godina, od 2013. g. ima i gastrozistentne oblike AndolPRO u doza od 75 i 100 mg. U radovima u ovom broju MEDICUSA pozicionira se značenje jedinstvene doze na tržištu od 75 mg ASK u liječenju i prevenciji kardiovaskularnih bolesti.

Budući da je princip u farmakologiji da primjenjujemo najnižu učinkovitu dozu lijeka, to je u ovom broju MEDICUSA dan naglasak na uporabu AndolPRO 75 mg koji se pokazao učinkovit u npr. sekundarnoj prevenciji infarkta miokarda te sekundarnoj prevenciji tranzitornih ishemijskih napadaja (TIA) i ishemijskih cerebrovaskularnih događaja, poglavito u osoba koje imaju gastrointestinalne nuspojave kod viših doza acetilsalicilne kiseline te visok rizik od krvarenja.

Nadam se da će vam ovaj broj MEDICUSA s izabranim temama o uporabi acetilsalicilne kiseline biti zanimljiv i istodobno koristan u vašoj kliničkoj praksi.

S poštovanjem

doc. dr. sc. Aleksandar Knežević,
voditelj Radne skupine za kliničku kardiovaskularnu farmakologiju Hrvatskoga kardiološkog društva